

Рожнова Тетяна Євгенівна,
кандидат педагогічних наук, старший
викладач кафедри психології,
педагогіки та управління навчальним
закладом факультету післядипломної
освіти та довузівської підготовки
Житомирського державного
університету імені Івана Франка

**Використанням управлінських інноваційних технологій в організації
професійного навчання: андрагогічний підхід**

Анотація: У статті здійснено аналіз андрагогічних підходів для організації професійного навчання та розкрито значення управлінських інноваційних технологій в організації професійного навчання дорослих.

Annotation. The article analyzes the andragogical approaches to teaching and professional organizations; reveals important management technology innovation in the organization of vocational training of adults.

Ключові слова: управлінські інноваційні технології; андрагогіка; професійне навчання.

Key words: innovational technologies in management; andragogica; vocational training educational institution.

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що провідною роллю в оновленій системі суспільних відносин відводиться освіті дорослих, рівень кваліфікації робітничих кадрів має вирішальне значення для економічного розвитку будь-якої країни. Наявність економічної невизначеності змушує уряд кожної країни світу передбачати найбільш необхідні кваліфікації для майбутніх потреб у довгостроковій перспективі.

Проблеми неперервної педагогічної освіти, розглядалися у дослідженнях багатьох вітчизняних і зарубіжних учених, зокрема Н.Протасової і А.Кузьмінського. Наразі ми підтримуємо позицію С.Змійова[3], який визначив основні закономірності та етапи становлення андрагогіки як самостійної науки про освіту дорослих; сформульовано об'єкт, предмет, визначено структуру андрагогіки; розроблено основні положення технології навчання дорослих.

Попередником сучасних уявлень про неперервну освіту вважається Я.Коменський, який відзначав, що кожний вік людини підходить для навчання і в людини в житті взагалі немає іншої мети, окрім навчання. Активним дослідником проблем неперервної освіти вважається французький вчений П.Ленгран. Як зазначає Л.Сігаєва, у теоретичному дослідженні вченого – монографії "Вступ до неперервної освіти" – поняття "неперервна освіта" відображене як явище, відмінне від навчання дорослих і самоосвіти; у його трактуванні зазначене поняття означає навчання індивіда, що відбувається протягом усього життя. Положення, розроблені П.Ленграном, стали основою для здійснення подальших теоретичних досліджень у галузі неперервної освіти [6].

Аналіз наукової літератури та дисертаційних досліджень свідчить про посилення уваги науковців до вивчення основних тенденцій і специфіки підготовки робітничих кадрів в Україні, організації системи управління освітою.

Однак використання інноваційних технологій в управлінні навчальним закладом та організації професійного навчання, як учнів так і безробітних, ускладнюється на даний час у зв'язку з недостатністю теоретичного опрацювання його основ, забезпечення потрібного науково-методичного обґрунтування, визначення стратегічної спрямованості на кінцевий результат, урахування зовнішніх і внутрішніх факторів ефективного функціонування в швидкозмінному середовищі.

Усе викладене вище зумовило вибір теми дослідження «Андрагогічний підхід для організації професійного навчання з використанням управлінських інноваційних технологій».

У нашому дослідженні ми виходимо з того, що освіта дорослих потребує андрагогічної компетентності викладачів. Їхня функція суттєво змінюється від передачі знань до фасилітації. Роль викладачів у навчанні дорослих полягає і в тому, щоб створити атмосферу взаємоповаги, співробітництва, толерантності і свободи самовираження, заохочення відвертості, стимулювання зацікавленості у розвитку дорослого.

М. Ноулз пише, що вчитель дорослих – це той, хто відповідальний за допомогу дорослим у навчанні. До його завдань входять: допомога дорослим у визначенні потреб (визначальна функція); планування разом з учнем процесу навчання (функція планування); створення умов, сприятливих для навчання (мотиваційна функція); вибір найбільш продуктивних методів і технік навчання (методична функція); надання ресурсів і засобів, необхідних для ефективного навчання (функція залучення); оцінка та самооцінка результатів навчання (оцінна функція) [1;4].

Проте, слід зазначити, що особливих підходів потребує і управління професійним навчанням дорослих, одним з яких є використання управлінських інноваційних технологій.

Управлінські технології – це сукупність дій щодо вибору доцільних процедур (методик), що співвідносяться з характерними для управління технологічними ситуаціями. Виконання цих процедур і здійснення впливів забезпечує перетворення, переведення соціально-педагогічної системи в бажаний стан. Методами вирішення проблемної ситуації, засобами управлінських технологій є: реагування на ситуацію; пошук аналогічних станів; дослідження стану; вибір процедур перетворення в даній ситуації. Основна функція управлінських технологій полягає в забезпеченні наукового та функціонального взаємозв'язку процесу управління з конкретними функціями, а саме: планування, організації, мотивації і контролю тощо.

Разом із тим аналіз робіт, які висвітлюють питання використання управлінських технологій в освіті, засвідчує деяку обмеженість у підходах. Головна увага в наукових дослідженнях приділяється розкриттю управлінсько-технологічних аспектів освітнього процесу в системі загальної середньої освіти [5].

Зокрема, О. Мармаза і Л. Даниленко стверджують, що до сучасних управлінських технологій слід віднести засоби інноваційного менеджменту: маркетинг інновацій (передбачає вивчення ринку споживачів інновацій, їхніх запитів, інтересів та розробку системи дій з реалізації інновацій, забезпечення її рекламою, організацією «паблік рилейшнз»); інжиніринг інновацій (проектно-

консультаційні послуги з розробки проектів, програм, впровадження інновацій); реінжиніринг інновацій (інженерно-консультаційні послуги з проектування діяльності для досягнення кардинальних, рішучих змін); бенчмаркінг інновацій (засіб вивчення діяльності конкурентів з метою використання позитивного досвіду); бренд-стратегія інновацій (управління реалізацією інновацій, просування її на ринку попиту, формування свідомості споживачів нового продукту); фрондування інноваційного ринку (захоплення або відвойовування ринку діяльності інших організацій) [2].

Дане дослідження не вичерпує себе, а ставить за мету продовжити теоретичне обґрунтування та практичне підтвердження переваг використання управлінських інноваційних технологій в організації профільного навчання дорослих.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андреев Б. Образование взрослых на рубеже веков: вопросы методологии, теории и практики: в 4 т. / Б.Андреев, Т.Бочкарева, В.Зубков та ін. — СПб. : ИОВ РАО, 2000. — Т. 1. — 233 с.
2. Даниленко Л.І. Менеджмент інновацій в освіті /Лідія Іванівна Даниленко // – К.: Шк. світ, 2007.–120с.
3. Змеёв С.И. Становление андрагогики: развитие теории и технологии обучения взрослых : автореф. дис. на соискание науч. степени доктора пед. наук : спец. 13.00.01 "Общая педагогика, история педагогики и образования" / С.И. Змеёв. – М., 2000. – 44 с.
4. Ніколенко Л. Андрагогічні засади підготовки вчителів до експертизи навчальної літератури.- Режим доступу : http://pidruchnik.ucoz.ua/blog/nikolenko_1_andragogichni_zasadi_pidgotovki_vchiteliv_do_ekspertizi_navchalnoji_literaturi/2012-12-01-5 – Назва з екрана.
5. Рожнова Т. Є. Управління професійно-технічним навчальним закладом на засадах інноваційних технологій: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.06 / Тетяна Євгенівна Рожнова. – К., 2012. – 285 с.

6. Сігаєва Л.Є. Підвищення кваліфікації фахівців як складова неперервної професійної освіти / Л.Є.Сігаєва // Неперервна професійна освіта / за ред. І.А.Зязюна. – К. : Віпол, 2000. – С.319-363.